

До Председателя на Научното жури
определено с Заповед № Р-109- 132/16.03.2026г.
на Ректора на МУ - гр. Варна

РЕЦЕНЗИЯ

изготвена от

проф. д-р Росен Господинов Коларов, дм

катедра по «Обща и оперативна хирургия» при Медицински университет - Факултет
„Медицина” - гр. Варна.

Относно: провеждане на конкурс за заемане на АД „ДОЦЕНТ” в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.2. Дентална медицина по специалност „Орална хирургия“ към катедра по „Орална хирургия“ при ФМ – гр. Варна, обявен в ДВ бр. 6 от 16.01.2026 г.

Съгласно Заповед № Р-109-132/16.03.2026 г. на Ректора на МУ – гр. Варна съм определен за член на Научното жури със задача за изготвяне на рецензия.

В конкурса участва д-р Анна Кирилова Ненова-Ногалчева, дм - единствен кандидат. В момента е главен асистент към катедрата по „Орална хирургия“ на ФДМ, МУ-Варна.

Материалите по конкурса ми бяха предоставени в законоустановения срок, като комплекта документи е подреден съобразно правилника на МУ-Варна и е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ.

I. Биографични данни

Д-р Анна Кирилова Ненова-Ногалчева, дм е родена на 29.09.1981 г. в гр. Варна.

През 2006 г. завършва Дентална медицина във ФДМ на МУ – Пловдив.

През 2012 г. придобива специалност по “Орална хирургия”.

От 2016 г. до 2018 г. е докторант на самостоятелна подготовка към Катедра „Орална хирургия” при Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна.

През 2018 г. успешно защитава дисертационен труд на тема: „Компоненти на оралното здраве при пациенти в терминален стадий на хронично бъбречно заболяване на хроничнодиализно лечение“.

От 2009 г. и досега д-р Ненова-Ногалчева е асистент в катедрата по «Орална хирургия» на ФДМ – МУ Варна.

От 2009 до 2010 г. е **хоноруван асистент**, специалност „Орална хирургия“, към катедра „Орална хирургия“ при ФДМ на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна.

От 2010 г. до 2020 г. е **редовен асистент** по специалност „Орална хирургия“, а от 2020 г. и до сега е **главен асистент** към същата катедра.

Д-р Ненова-Ногалчева ръководи учебни занятия по Орална хирургия на студенти по дентална медицина от трети, четвърти и пети и шести курс българо и англоезично обучение към ФДМ на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна.

Д-р Ненова-Ногалчева е предоставила документ за преподавателски стаж от 15 години 10 месеца и 01 дни и средна учебна натовареност от 410 часа като асистент за последните 5 години.

Последната атестационна оценка на д-р Ненова-Ногалчева е „много добра“.

Д-р Ненова-Ногалчева членува в Български зъболекарски съюз (БЗС).

Владее френски и английски език.

II. Научно - изследователска дейност.

Д-р Анна Кирилова Ненова-Ногалчева, дм участва в конкурса за заемане на АД „ДОЦЕНТ“ с 29 научни труда, които отразяват научно-изследователската ѝ дейност в периода 2017-2025 г.

Разпределение на научните трудове по вид:

Дисертационен труд – 1бр.

Монография – 1бр.

Публикации в списания и сборници – 27 бр.

Монографичен труд:

1. Д-р Анна Кирилова Ненова-Ногалчева, дм представя монография на тема: **„Влияние на възрастта и някои коморбидности върху оралното здраве на индивида“** (2022), ISBN 978-619-221-391-6, Медицински университет - Варна, 131 страници.

Трудът представлява самостоятелно обобщено проучване с теоретична и практико-приложна насоченост. Неговата актуалност се определя от развитието на медицинската и дентално-медицинска наука и практика. Качеството на оказаните дентални услуги са от съществено значение.

Тя представлява ценно помагало, както за лекарите по дентална медицина, така и за лекари от различни медицински специалности.

Разпределение на научните трудове съобразно езика на издаване

Публикации на български език – 7 бр.
Публикации на чужд език (английски) – 20 бр.

Разпределение на научните трудове в съответствие мястото на автора в творческия екип:

В съавторство 27 бр., от които като:

първи автор – в 8 публикации
втори автор – в 10 публикации
трети автор – в 6 публикации
четвърти и последващ автор – в 3 публикации

Разпределение на научните трудове публикувани в реферирани и индексирани издания:

Публикации в реферирани и индексирани научни издания – 18 бр.

Публикувани в следните списания:

- Giornale Italiano di Nefrologia
- Acta Medica Bulgarica
- Journal of IMAV
- Сестринско дело
- СЕМА (Communications, Electromagnetic and Medical Applications)
- Български медицински журнал
- Folia Medica
- Cureus
- Children (MDPI)

Публикации в нереферирани списания – 9 бр.

Публикувани в следните списания:

- Varna Medical Forum
- Journal of the Union of Scientists-Varna. Medicine and Ecology Series
- Proceedings of the 3rd International Conference of Medical and Health Sciences, 2021, Bingöl, Turkey. ISBN 978-625-7720-70-0.
- Proceedings of the 8th International Congress on Innovative Scientific Approaches, 23–24 November 2022, Samsun, Türkiye. ISBN 978-625-6380-89-9.
- Proceedings of the UMTEB – XIII International Scientific Research Congress, June 2023, Paris, France. ISBN 978-625-8254-22-8.

Представените научни трудове и резултатите от изследователската работа на д-р Ненова-Ногалчева са обособени тематично и са представени в таблица както следва:

№	Научни направления	Номера на публикациите от	Научни приноси
---	--------------------	---------------------------	----------------

		академичната справка	
1.	„Орални патологични промени. Значението им при пациенти с хронично бъбречно заболяване на хронично диализно лечение.“ са представени шест статии	(Г 7.1, Г 7.2, Г 7.5, Г 7.7, Г 8.1, Г 8.2).	Темата засяга значим световен здравен проблем, предвид тенденцията към нарастване на заболяемостта от хронично бъбречно заболяване (ХБЗ). При 90% от пациентите с бъбречно заболяване се наблюдават орални симптоми и те са свързани с терминалния стадий на ХБЗ. Публикациите са основно с практическата насоченост и подпомагат общопрактикуващите колеги при разпознаването на типични орални изяви при тази група болни.
2.	„Анатомо-морфологични особености на обеззъбените челюсти. Предпротетична специализирана подготовка на устната кухина.“ са представени три научни публикации	(Г 7.9, Г 7.12, Г 8.7).	Публикациите разглеждат анатомичните ориентири на протезното поле, степента и типа на костна атрофия, както и отражението им върху стабилността и функционалната ефективност на тоталните протезни конструкции. Приносите на публикациите са свързани със систематизиране на анатомо-морфологичните особености на обеззъбените челюсти и със затвърждаване значението на предпротетичната хирургична подготовка като част от комплексния терапевтичен подход при пациенти с неблагоприятни анатомични условия, с цел подобряване на функционалния резултат и прогнозата на протетичното лечение.
3.	„Хирургично лечение на трети молари. Концепции за функционално изследване.“ са представени три статии	(Г 7.3, Г 7.10, Г 7.11).	Приносите на публикациите по темата „импактирани долночелюстни мъдрец“ са свързани с изясняване на позицията на импактираните мъдрец в челюстната кост и функционалните нарушения, които настъпват като следствие от растежа и екстракцията им и които следва да се вземат предвид при провеждане на стоматологично лечение. За първи път у нас е проведено проучване за оценка на дъвченето при пациенти със затруднен пробив на долночелюстен мъдрец.
4.	„Дентална имплантология като част от комплексната функционална и естетична орална рехабилитация“ са	публикации (Г 7.8, Г 8.3).	Приносите на публикациите са свързани с анализ и обосноваване приложението на денталната имплантология като неразделна част от комплексната функционална и естетична орална рехабилитация при пациенти с частично

	<i>представени две научни публикации</i>		<p>и пълно обеззъбяване, включително при наличие на неблагоприятни анатомични условия. Разгледани са клиничните и образните критерии за планиране на имплантологичното лечение, както и възможностите за орална рехабилитация при наличие на костен дефицит.</p> <p>Приносите имат преобладаващо научно-приложен характер и са насочени към обосноваване мястото на денталната имплантология в комплексната орална рехабилитация, както и към постигане на дългосрочни функционални и естетични резултати чрез интердисциплинарен подход.</p>
5.	<i>5 „Бенигнени заболявания в лицево-челюстната област“ е представена една научна публикация</i>	<i>(Г 7.17).</i>	<p>Приносите на публикацията са свързани с представяне и анализ на рядко срещан клиничен случай на пигментирана лезия на устната лигавица с бенигнен характер, създаваща диагностични затруднения и изискваща диференциална диагноза с малигнени заболявания. Разгледани са клиничните, образните и патологоанатомичните критерии, които имат съществено значение за правилното диагностициране и терапевтично поведение при пигментни лезии в лицево-челюстната област. Приносите имат преобладаващо научно-приложен характер и са насочени към представяне на диагностичния подход при бенигнени пигментни лезии на оралната лигавица, както и към затвърждаване ролята на хирургичното лечение и хистологичното изследване в диагностичния процес при съмнение за малигнено заболяване.</p>
6.	<i>„Функционална оценка на дъвкателния апарат след хирургично и протетично лечение“ са представени две научни публикации</i>	<i>(Г 7.3, Г 8.6).</i>	<p>Научните приноси в това направление са с научно-приложен характер и са насочени към оценката на състоянието и ефективността на дъвкателния апарат при пациенти, преминали хирургично и протетично лечение.</p> <p>В публикация (Г 7.3) е изследвано влиянието на хирургичната екстракция на частично импактиран долночелюстен трети молар върху дъвкателната ефективност в ранния постоперативен период чрез прилагане на</p>

			<p>обективни и субективни методи за анализ. Установени са промени в основните характеристики на дъвкателната функция и е проследена тяхната динамика след оперативната намеса.</p> <p>Втората публикация (Г 8.6) представя клиничен случай, свързан с усложнения след ендодонтско и протетично лечение, като се акцентира върху значението на оценката на функционалното състояние на дъвкателния апарат при планиране на последващо терапевтично поведение.</p>
7.	„ Орална патология при деца с невропсихиатрични заболявания.“ са представени две научни публикации	(Г7.6, Г 7.18).	<p>Научните приноси в това направление имат научно-приложен характер и са насочени към изследване на оралното здраве, оклузалните съотношения и функционалните нарушения при деца с невропсихиатрични заболявания, с акцент върху тяхното влияние върху дъвкателната функция, хранителния статус и качеството на живот.</p> <p>В публикация (Г 7.6) е анализирана връзката между вида на захапката и хранителния статус при деца с невропсихиатрични разстройства. Установено е, че нефизиологичните оклузални съотношения са свързани с нарушена дъвкателна функция и повишен риск от компрометиран хранителен статус, като е подчертана ролята на ранната диагностика и комплексния терапевтичен подход.</p> <p>Публикация (Г 7.18) систематизира и обобщава съвременни литературни данни относно оралното здраве при деца с разстройства от аутистичния спектър. Представени са честотата и характеристиките на основните орални заболявания, както и специфичните затруднения при поддържане на ефективна орална хигиена. Акцентира се върху значението на индивидуализирания, превантивно насочен и интердисциплинарен подход като основа за оптимизиране на денталната грижа и подобряване на оралното здраве в тази пациентска група.</p>

8.	„Интраорално фармакологично повлияване на орални лезии при пациенти след дентално лечение.“ са представени три научни публикации	публикации (Г 7.4, Г 7.14, Г 7.15).	<p>В публикация (Г 7.4) е проведено сравнително проучване на честотата на извършване на орална хигиена при пациенти с протетични конструкции и здрави контроли. Установено е, че пациентите с протетично възстановен дъвкателен апарат поддържат значително по-ниска честота на ефективна орална хигиена в сравнение със здрави лица, като са анализирани възрастови и поведенчески фактори, оказващи влияние върху тези навици, което подчертава необходимостта от целенасочена профилактика.</p> <p>В публикации (Г 7.14, Г 7.15) е доказан благоприятният ефект на 0,20% хлорхексидинов гел върху заздравяването на травматични лезии на оралната лигавица в адаптационния период след протетично лечение, като е установено по-бързо възстановяване при лезии с по-малък размер и при продължително приложение.</p> <p>Научните приноси в това направление са с научно-приложен характер и са насочени към оценка на орално-хигиенните навици, адаптационните процеси и заздравяването на лигавични увреждания при пациенти с подвижни протетични конструкции.</p>
----	--	--	--

Задължителната справка за цитируемост и импакт фактора на публикациите на д-р Ненова-Ногалчева, е изготвена от Библиотеката на МУ – Варна, показва следното разпределение:

От научните трудове на д-р Ненова **18** са публикувани в списания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

Наукометричните показатели на групите А и В са изпълнени.

В група показатели Г 5 – 9 д-р Ненова събира общо 402,5 точки при изискуеми 200.

Според изготвената справка за цитиранията на научните трудове на д-р Ненова е видно, че те са цитирани общо **26** пъти.

Справката за импакт фактор показва, че д-р Ненова има общ сбор за IF – **2,1**.

Д-р Ненова-Ногалчева е участвала в 19 научни прояви у нас и в чужбина.

От всичко представено до тук следва: д-р Анна Ненова-Ногалчева покрива задължителните наукометрични критерии, заложи в Правилника на МУ – гр. Варна за заемане на АД „Доцент“ .

III. Приносите от научната продукция на д-р Ненова-Ногалчева са в следните направления:

1. Орални патологични промени. Значението им при пациенти с хронично бъбречно заболяване на хронично диализно лечение.
2. Анатомио-морфологични особености на обеззъбените челюсти. Предпротетична специализирана подготовка на устната кухина.
3. Хирургично лечение на трети молари. Концепции за функционално изследване.
4. Дентална имплантология като част от комплексната функционална и естетична орална рехабилитация.
5. Бенигни заболявания в лицево-челюстната област.
6. Функционална оценка на дъвкателния апарат след хирургично и протетично лечение.
7. Орална патология при деца с невропсихиатрични заболявания.
8. Интраорално фармакологично повлияване на орални лезии при пациенти след дентално лечение.

IV. Учебна натовареност и преподавателска дейност

Учебната натовареност на д-р Анна Кирилова Ненова-Ногалчева, дм е свързана с провеждането на практически упражнения по Орална хирургия на студенти от 3, 4, 5 и 6 курс. Според представената справка учебната натовареност, надхвърля 410 часа годишно за последните 5 години и е достатъчна за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

V. Заключение

Предоставените ми материали, за участие в конкурса за заемане на АД „Доцент“ по специалност „Орална хирургия“ към катедра по „Орална хирургия“ при МУ – гр. Варна са в съответствие с Регламента и Правилника на Университета. Документите са изготвени без пропуски.

Д-р Анна Кирилова Ненова-Ногалчева, дм отговаря на задължителните изисквания за заемане на академичната длъжност „Доцент“, съгласно Правилника на МУ – гр. Варна. Кандидатът е представил монографичен труд, резюмета на български и английски език на публикациите в цялото си развитие, справка за приносите, самооценка по задължителните количествени наукометрични критерии изискуеми от Правилника на МУ-гр. Варна.

Въз основа на всичко, изложено дотук, убедено давам своята **положителна оценка** и препоръчам на почитаемите членове на Научното жури да гласуват положително за присъждане на АД „Доцент“ в област на висшето образование: 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.2. Дентална медицина, специалност „Орална хирургия“ към катедрата „Орална хирургия“ на д-р **Анна Кирилова Ненова-Ноголчева, дм**

17.04.2026 г.
гр. София

Изготвил рецензията:

/проф. д-р Росен Господинов Коларов, дм/

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

